

در گذشت آیت الله سید رضا صدر

آیت الله سید رضا صدر (۱۳۷۳ - ۱۳۰۰) مجتهد ایرانی و از مدرسان حوزه علمیه قم بود. سید رضا برادر بزرگ تر سید موسی صدر بود که هم اکنون از سر نوشت او خبری در دست نیست. از ایشان کتاب های پر شماری به یادگار مانده است (حدود ۵۰ عنوان) که برخی از آن ها عبارت تند از: استقامت، حسد، دروغ، المنسحق فی القرآن و ... . پیکر این عالم، در حرم حضرت معصومه(س) به خاک سپرده شد.

اوقات شرعی به افق مشهد

اذان ظهر	غروب خورشید
۱۱/۴۸	۱۶/۳۴
اذان مغرب	نیمه شب شرعی
۱۶/۵۳	۲۲/۳۲
اذان صبح فردا	طلوع فردا
۴/۳۱	۵/۵۷

اوقات شرعی به افق تهران

اذان ظهر	غروب خورشید
۱۱/۴۸	۱۷/۰۷
اذان مغرب	نیمه شب شرعی
۱۷/۲۶	۲۳/۰۶
اذان صبح فردا	طلوع فردا
۵/۰۴	۶/۲۹

صاحب امتیاز:

مؤسسه فرهنگی قدس

وابسته به آستان قدس رضوی

مدیرعامل و مدیر مسئول:

علی یعقوبی

ارتباطات مردمی:

۰۵۱-۳۷۶۱۰۰۸۶

امور مشترکین:

۰۵۱-۳۷۶۱۸۰۴۴-۵

روابط عمومی:

۰۵۱-۳۷۶۶۲۵۸۷

نامبر سردبیر:

۰۵۱-۳۷۶۱۸۰۰۴ - ۳۷۶۱۰۰۸۷

سازمان آگهی ها:

۰۵۱-۳۷۶۲۸۰۰۵ - ۳۷۶۲۸۰۰۸

فاکس:

۰۵۱-۳۷۶۱۰۰۸۵

سفارشات چاپی:

۰۵۱-۳۷۶۷۶۵۹۶

چاپ مشهد:

مجمع چاپ و نشر قدس

چاپ همزمان تهران:

چاپخانه جامجم

آدرس دفتر مرکزی مشهد:

بولوار سجاده، نبش سجاد ۱

صندوق پستی:

۵۷۷ - ۹۱۷۳۵

تلفن:

۰۵۱-۳۷۶۸۵۰۱۱-۱۴

دفتر تهران:

بولوار کشاورز، حد فاصل کارگر و جمالزاده، شماره ۳۳۶

تلفن:

۰۲۱-۶۶۹۳۷۵۷۵

نامبر:

(داخلی۲۲) ۰۲۱-۶۶۴۳۰۱۲۲

پیامک:

۳۰۰۰۴۵۶۷

دنبال هژمونی و سلطه بر سایر ملت‌ها نیستیم

ژائو لیان، سخنگوی وزارت خار جه چین در واکنش به راهبرد ماه اکتبر دفاع ملی آمریکا که در آن، چین پرادمانه ترین و یکپار چه ترین چالش امنیت ملی آمریکا قلمداد شده، گفت: این اسناد رقابت بین کشور های بزرگ را بزرگ نمایی کرده است. وی واشنگتن را به دنبال کردن رویه صلح و توسعه، رها کردن تفکر جنگ سرد و بستن دریچه‌ای که از آن جهان امروز و روابط چین و آمریکا را تقابلی می بیند تر غیب کرد و افزود: مهم نیست در چه مرحله‌ای از پیشرفت هستیم، ما هرگز به دنبال هژمونی یا توسعه طلبی نیستیم.

زینب اصغریان | فرید زکریا،

هنری کیسینجر، استافن والت و جان مرشایمر را می توان از مهم ترین اندیشمندان دانست که درباره افول قدرت آمریکا بارها و بارها سخن گفته اند. کم شدن فروغ ستاره آمریکا یکی از مهم ترین اتفاقات قرن ۲۱ است که توسط اندیشکده های مختلف مورد کنکا ش قرار گرفته است. به مناسبت ۱۳ آبان که در تقویم کشورمان به عنوان روز ملی مبارزه با استکبار جهانی به ثبت رسیده، به نظرات دانشمندان در این زمینه نگاهی انداخته ایم.

■ آمریکادر چالشینانند

فرید زکریا درباره افول هژمونی آمریکا در پاسخ به اینکه «با افول قدرت آمریکا، آیا شاهد زوال امپراتوری ایده هایش هم خواهیم بود؟» در فارن افرز می نویسد: حملات ۱۱ سپتامبر و اوج گیری تروریسم افراط گرایی اسلامی، سکه ای بود که در افول هژمونی ایالات متحده دورداشت. این حملات در ابتدا گویا واشنگتن را مصمم وقدرتش را بسیج کرد. سال های آغازین این قرن حد اعالی امپراتوری آمریکا بود. واشنگتن می کوشید ملت های کاملاً غریبه ای (افغانستان و عراق) را از نو بسازد که هزاران کیلومتر دورتر بودند و بقیه دنیا از سر اگراه تن می داد یا آشکارا مخالفت می کرد. دولت بوش اصرار داشت با تعداد کمی نیرو و تدبیری می توان بر چالش اشغال عراق پیروز شد. گفته می شد عراق خرجش را می دهد و همین که پای واشنگتن به بغداد رسید، تصمیم گرفت دولت عراق را نابود کند. ارتشش را منحل و نظام اداری اش را تصفیه کند که منجر به آشوب شد و هیزمی بر آتش ناآرامی ریخت. این خطاها تک به تک قابل حل بودند اما در کنار هم موجب شدند عراق یک شکست متفصلحانه پرهزینه شود.

پس از ۱۱ سپتامبر، واشنگتن تصمیمات مهم با پیامدهای دامنه داری گرفت که همچنان دست از سرش برنداشته اند، ولی همه این تصمیمات، عجولانه و از سر ترس بودند. ایالات متحده خود را

پیشی گرفتنانیاھو

در انتخابات رژیم صهیونیستی

نتایج اولیه پس از شمارش ۹۷درصد آرای انتخابات کنست رژیم صهیونیستی، از پیشتازی جناح راست گرا به رهبری بنیامین نتانیاھو و شانس بیشتر وی برای تشکیل کابینه آینده این رژیم خبر می دهد. براساس آمار رسمی کمیته برگزاری انتخابات، جناح راست گرا موفق به کسب ۶۵ کرسی کنست شده که می تواند زمینه بازگشت نتانیاھو به قدرت را فراهم کند. نکته حائز اهمیت در مورد آرای جناح راست، افزایش آرای ائتلاف صهیونیسم مذهبی است که به رویکردهای افراط گرایانه و نژادپرستانه علیه فلسطینیان و اعراب شناخته می شوند.

اوقات شرعی به افق مشهد

اذان ظهر	غروب خورشید
۱۱/۴۸	۱۷/۰۷
اذان مغرب	نیمه شب شرعی
۱۷/۲۶	۲۳/۰۶
اذان صبح فردا	طلوع فردا
۵/۰۴	۶/۲۹

افول آمریکا از منظر اندیشمندان غربی

چه چیزی هژمونی کاخ سفید را فرسود؟

در خطر مهلکی می دید که باید هرچه می توانست برای دفاع از خود می کرد: از هجوم به عراق تا صرف مبالغ بی حساب برای امنیت میهنی تا به کارگیری شکنجه. آمریکا از دید بقیه دنیا با همان تروریسمی دست و پنجه نرم می کرد که آن ها سال ها با آن زیسته بودند. اما مثل شیر زخمی به هر سو نیجه می انداخت تا اتحادها و هنجارهای بین المللی را تکه پاره کند. تعداد توافق نامه های بین المللی که دولت بوش پسر در دو سال اول کار خود از آن ها کنار کشید، در طول تاریخ آمریکایی سابقه بود(صد البته که ترامپ در دوره ریاست جمهوری اش این رکورد را شکست).

چه چیزی هژمونی آمریکا را فرسود: اوج گرفتن همواردان جدید یا ز یاد هروی امپر یالیستی؟ مانند هر پدیده بزرگ و غامض تاریخی، احتمالاً همه این موارد در کار بودند. اوج گیری چین یکی از آن تغییرات شالوده ساز در حیات بین الملل بود که قدرت بی رقیب هژمونی را هر قدر هم در دیپلماسی اش کاربلد بود، می فرسود. ولی بازگشت روسیه، ماجرای پیچیدتری

■ جنگ طلبی، عامل زوال

«هنری کیسینجر» نیز با اعتقاد به افول آمریکای پس از روی کار آمدن ترامپ، می گوید: «به نظرم ترامپ شاید یکی از همان چهره هایی در تاریخ باشد که گاه گاه برای اعلام پایان یک عصر سر بر می آورد». استفان والت نیز در مقدمه کتاب «چهنم نیات خوب، نخبان سیاست خارجی آمریکا و افول برتری ایالات متحده» در پاسخ به این پرسش که «چرا سیاست خارجی آمریکا همیشه به شکست می انجامد؟» می نویسد: این کتاب در پی توضیح این مطلب است که چرا ایالات متحده ربع قرن

تشدید بی سابقه تنش

در شبه جزیره کره

پس از پرتاب موشک های بالستیک توسط کره شمالی و شلیک موشکی هشدار جنگنده های کره جنوبی به سمت مرز دریایی دو کشور، منابع خبری از افزایش تنش نظامی بین دو کره خبر می دهند. به گزارش ایسنا، نظامیان کره شمالی صبح روز گذشته دست کم ۱۰۰ گلوله توپخانه به سمت دریای شرقی (دریای ژاپن) شلیک کردند که در مرز دریایی حائل بین دو کره فرود آمدند. پیونگ یانگ همچنین دست کم ۱۷ فروند موشک به سمت دریای شرقی شلیک کرده است. آمریکا و کره جنوبی این اقدام نظامی کره شمالی را اتفاقی «بی سابقه و تحریکات نظامی بزرگی» دانستند.

پیام تهران توسط باکو دریافت می شود؟

تحلیلی بر سه حرکت مهم ایران در برابر اقدامات خصمانه حکومت علی اف

حرکت در راستای تأثیر گذاری بر تصمیمات باکو، برگزاری رزمایش در نوار مرزی با همسایه شمالی بود. در رزمایش سه روزه «ایران مقتدر» که در استان های اردبیل و آذربایجان شرقی برگزار شد یگان ها و رسته های تخصصی نیروی زمینی سپاه عبور از رود ارس را شبیه سازی و تمرین کردند. عبور از ارس آن هم جلو چشم نظامیان جمهوری آذربایجان که برای نخستین بار صورت گرفت تنها یک پیام دارد، اگر بخواهید گامی برخلاف منافع ایران بردارید با پاسخ سخت جمهوری اسلامی روبه رو خواهید شد.

اقدام مهم دیگر تأسیس سرکنسولگری ایران در شهر کاپان ارمنستان بود. این مکان جمعه ۲۹ مهرماه با حضور «حسین امیرعبدالهیان» و «آارات میزوریان» وزیران امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان رسماً راه اندازی شد. کاپان از جنوبی ترین شهرهای ارمنستان و از شهرهایی است که می توانست یکی از جبهه های تهاجم جمهوری ارمنستان در آذربایجان واقع شود. حال اقدام جمهوری اسلامی در تأسیس

گذشته را در پیگیری سیاست خارجی جاه طلبانه، غیرواقع بینانه و ناموفق گذرانده است. با وجود پیروزی در جنگ سرد و دستیابی به یک موقعیت برتر که از زمان امپراتوری روم سابقه نداشته، رهبران ایالات متحده تصمیم به ایجاد نوعی تشکیلات نظامی گسترده گرفتند که موجب قصور در برخی حوزه های دیگر شد و شبکه گسترده ای از متحدان، کشورهای وابسته، پایگاه های نظامی و تعهدات امنیتی را ایجاد کردند؛ با اینکه می توانستند از فرصت شکست رقیب اصلی خود یعنی شوروی برای کاهش مسئولیت های جهانی آمریکابهربرداری کنند. چرا هم موکرات ها و هم جمهوری خواهان برای گسترش دموکراسی، بازارها و سایر ارزش های لیبرال در سراسر جهان، دست به کارزاری نسنجیده زدند؟ این راهبرد که گاهی از آن با عنوان «هژمونی لیبرال» یاد می شود، با تحمیل هزینه های گزاف، شکست خورده است.

جان مرشایمر، بنیان گذار نظریه رئالیسم تهاجمی در مقالات متعددی نوشته نظم بین المللی لیبرال رو به افول است و جهان به سمت چندقطبی شدن می رود. وی در نشریه امنیت بین الملل با عنوان «بازگشت به آینده» می نویسد: چرا به زودی جنگ سرد را از دست خواهیم داد؟ به اعتقاد او سقوط اتحاد شوروی و پیمان ورشوسبب بازگشت قدرت های اروپا به رقابت های سنتی می شود.

عضو پیشین شورای روابط خارجی آمریکا معتقد است تلاش ها و اقدامات آمریکا با هدف تغییر رژیم و حاکم سازی نظام لیبرال دموکراسی هوادار واشنگتن در تمامی پنج کشور افغانستان، عراق، لیبی، سوریه و مصر با شکست و پیامدهای اغلب فاجعه بار مواجه شده است. مدل تحلیلی آمیتاو فاجه بار در کتاب «پایان نظم جهانی آمریکایی» این است که افول هژمونی ایالات متحده به یکباره توسط یک نظام چندقطبی جایگزین نخواهد شد. در سیستم مولتی پلکس (چند جزئی)، یک یا چند قدرت هژمونیک جدید اداره نظم جهانی را برعهده نخواهند گرفت بلکه مجموعه های متفاوتی از بازیگران دولتی و غیردولتی در قالب نهادها و گروه بندی های منطقه ای و در توازن کلی با یکدیگر نظم جهانی را شکل خواهند داد.

لبنانی ها

خواستار اخراج سفیر سعودی

«ولید البخاری» سفیر عربستان سعودی در لبنان که در مراسم عشایر این کشور در شهر «الفاعور» نزدیکی منطقه «البقاع» شرکت کرده بود، موجب عصبانیت مردم لبنان شد. بر پایه گزارش پایگاه خبری «روسیا الیوم»، همراهان سفیر عربستان در لبنان در این مراسم اعلام می کنند به دلیل مشکلات امنیتی بین طوایف، البخاری از ادامه دیدار با آن ها منصرف شده است. امری سبب عصبانیت لبنانی های حاضر در این مراسم می شود و آن ها از ریاض می خواهند البخاری را از لبنان اخراج و به سعودی بازگرداند.

کنسولگری در این شهر به روشنی نشان می دهد تهران در مقابله

با تغییرات ژئوپلیتیک منطقه جدی بوده و اجازه چنین اقدامی را نخواهد داد. پیام ارسالی سوم تهران به باکو هم دعوت از نیکول پاشینیان، نخست وزیر ارمنستان برای حضور در تهران بود. جدا از وعده هایی که برای توسعه همکاری های اقتصادی در این دیدار بین طرفین داده شد؛ پیام این اقدام واضح بود، رد رویکرد تهاجمی و حمایت از صلح و ثبات در قفقاز. محمد جمشیدی، معاون سیاسی دفتر رئیس جمهور با اشاره به این موضوع پس از دیدار پاشینیان با رئیسی، در صفحه شخصی خود در فضای مجازی نوشت: جمهوری اسلامی ایران از آزادسازی سرزمین های اسلامی و بازگشت آن ها به آذربایجان حمایت کرد. وی در ادامه این مطلب آورده: اینک که از آزادسازی محقق شده، هرگونه تصرف سرزمین های دیگر، اشغال گرانه است.

همان گونه که گفته شد تهران تاکنون در مقابل اقدامات خصمانه دولت باکو خویشتن داری و تنها به نصیحت بسنده کرده است، اما سه حرکت عملی یاد شده نشان از تعبیر راهبرد ایران در مقابل گستاخی های جمهوری آذربایجان داشته و به طور قطع اگر باکو در سیاست خود تجدیدنظر نکند باید منتظر پاسخ جدی تهران باشد. در نهایت باید این نکته را به رهبران باکو یادآوری کرد که بد نیست به تاریخ کشورمان نگاهی انداخته و ببینند سرانجام فردی مانند صدام که با طناب پیوسیده غرب و کشورهای عربی به جنگ با کشورمان پرداخت چه شد و چگونه به زباله دان تاریخ انداخته شد و با درک این مسئله از دسیسه چینی بیشتر علیه کشورمان دست بردارند و گر نه دیر نیست که نتیجه کار خود را ببینند.

یادداشت

چشم انداز تیره و تار مقاومت افغانستان در برابر طالبان

میرا احمد رضا مشرف
تحلیلگر مسائل افغانستان
در روزهای اخیر شاهد وقوع جرو بحث سیاسی در میان برخی مقامات دولت پیشین افغانستان بر سر استقرار یک نظام فدرالیستی در این کشور بودیم؛ بحثی که صرف نظر از ماهیت موضوع و انتزاعی بودن آن، دوباره توجهات را به سوی انسجام درونی جناح های مخالف طالبان و موقعیت سیاسی آن ها در تحولات آینده افغانستان جلب کرده است. در این راستا در بیش از یک سالی که از سلطه دوباره طالبان بر افغانستان می گذرد، مقامات و سیاستمداران عمدتاً خارج نشین به تحركات و فعالیت هایی بر ضد طالبان روی آورده اند که در قالب عمومی آن با عنوان «جبهه مقاومت ملی» شناخته شده اند. اما اینکه چرا جبهه مقاومت نتوانسته از برخی شرایط موجود و به ویژه حکومت داری پرچالش طالبان بهره برده و موقعیت خود را در جایگاه یک نیروی سیاسی معتبر داخلی و بین المللی تثبیت کند، به عواملی باز می گردد که مهم ترین آن ها را می توان در چارچوب موارد ذیل برشمرد.

۱- خلأ حضور رهبری فراگیر و مؤثر

از دست دادن حکومت و شرایط غربت هم سبب ایجاد وحدت در مقامات افغان نشده بلکه با گذشت زمان پراکندگی ها و اختلاف نظرها بیشتر جلوه گر شده اند. در این میان، خلأ حضور فردی متنفذ و مورد پذیرش تمامی جناح ها که در واقع نقش منسجم کننده و رهبر دولت در سایه را بر عهده داشته باشد، کاملاً محسوس به نظر می رسد. جوانی و شاید خامی پسر احمد شاه مسعود و تبار قومی و قبیله ای او مانع از آن شده که وی چنین نقشی را ایفا کند. افراد دیگری چون عبدالله عبدالله، دوستم، عطامحمد و یا حتی شخص اشرف غنی نیز قبلاً امتحان خود را پس داده اند.

در میان همه این ها حامد کرزی با توجه به ویژگی های شخصیتی و وابستگی های قومیتی اش، شاید بهترین و تنها گزینه ممکن به شمار آید. اما به نظر می رسد طالبان هم با رسیدن به همین درک، مانع خروج کرزی از قلمرو حکومتشان شده اند.

۲- نبود انسجام در اهداف و رویکردها

در شرایطی که پس از گذشت بیش از یک سال، طالبان هنوز نتوانسته اند به یک نظر و رویکرد مشخص و البته مشترک در مورد نظام سیاسی آینده کشور دست پیدا کنند، در جبهه مقابل آن ها نیز اوضاع چندان متفاوت نیست. در وهله اول، جبهه مقاومت را هنوز به این هماهنگی نرسیده که مقاومت را در چه قالبی ادامه دهد؛ سیاسی یا نظامی و یا هر دو به شکلی توان‌مان. در این راستا در حالی که مسعود، حامی حرکت سیاسی و نظامی می شود، توأمان افراد، چون اتمر و دانش تنها از تداوم رویکرد سیاسی حمایت می کنند. علاوه بر این، آن ها بر سر نوع نظام سیاسی آینده هم وحدت نظری ندارند.

این گونه به نظر می رسد که آن ها از نظام جمهوریّت و نظام ریاستی سرخورده شده اند و به دنبال جایگزین هستند. نظام فدرالی از نظر افرادی چون دوستم و دانش مناسب به نظر می رسد چرا که تأمین کننده منافع اقلیت های قومی است در حالی که سیاستمداران متعلق به قومیت پشتون مخالف حذف نظام سیاسی یکپارچه هستند.

۳- حمایت های کم رنگ خارجی

عملکرد یک ساله حکومت طالبان به نحوی بوده که جامعه جهانی و به ویژه همسایگان افغانستان را درباریه حمایت از تداوم شرایط موجود دچار تردید کرده است. موضوع بسته ماندن مدرسه های دخترانه، رعایت نکردن حقوق زنان و اقلیت ها، تروریسم و افراط گرایی پشتون و موضوعاتی مانند این ها سبب شده هیچ کشور و یا سازمان بین المللی از بقای حکومت طالبان در قالب فعلی آن خشنود نباشد. اما از سوی دیگر، ششت و پراکندگی جناح های مخالف طالبان و از آن مهم تر پیشینه جنگ های داخلی خونین در افغانستان مانع از آن شده که این کشورها به قطع کامل ارتباط با طالبان و همراهی قاطع سیاسی و نظامی با مخالفان روی آورند. این شرایط در مجموع به سود طالبان خواهد بود چرا که جبهه مقاومت را از همراهی جامعه بین المللی و کمک های مورد نیاز از سوی آن ها محروم خواهد کرد.